מועצה אזורית הגלבוע

דוח הביקורת לשנת הביקורת 2023-2024

הטיפול בצוברי גז

*חל איסור פרסום לדוח הביקורת 2023-2024 מבלי לקבל אישור בכתב ממבקר המועצה אייל פייגנבאום

דוח ביקורת צוברי גז במועצה אזורית הגלבוע לשנת 2023-2024

מטרת הביקורת והיקפה:

מטרת הביקורת הינה לבחון את פעילות ואכיפת המועצה האזורית בתחום צוברי הגז והגפ"מ בהיבטי השגרה והחירום, החל מהוצאת הדוח הקודם בנושא זה בשנת 2013 מידי מבקר המועצה ועד להוצאת הדוח הנוכחי. הבדיקה מבוצעת הן בעזרת מערכת הGIS והן בעזרת מחלקת ההנדסה, אשר תחתיה נכללים בין היתר נושאי היתרי הבנייה, רישוי העסקים ואישורי התב"ר.

הביקורת בוצעה בחודשים ינואר ועד 2024 בספטמבר , מהלך מלחמת חרבות ברזל ובוצעה באגף ההנדסה שבמועצה אזורית הגלבוע.

(מקור : הלפרין)

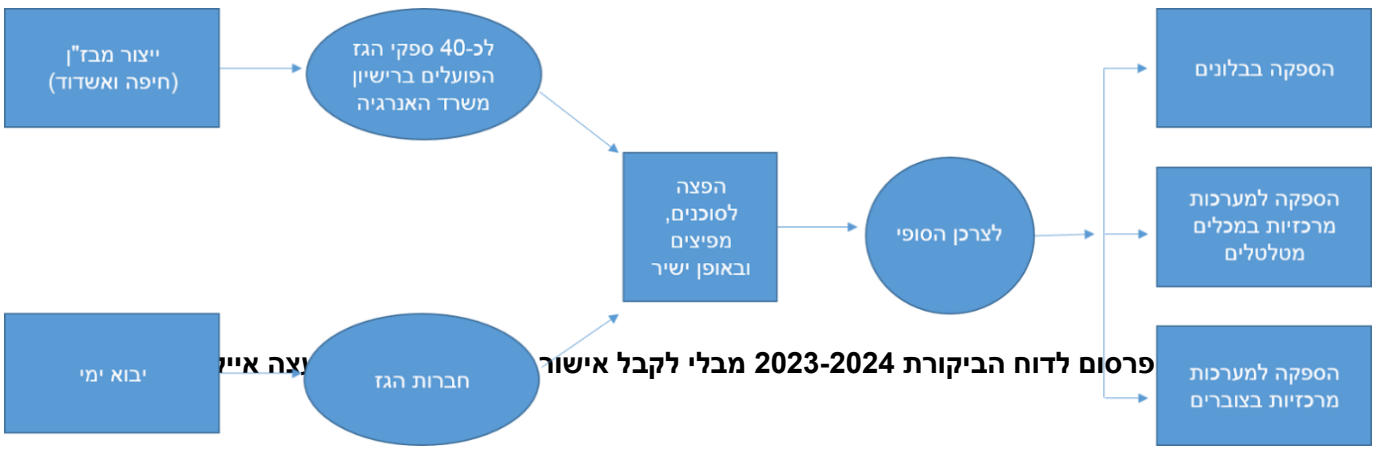
רקע כללי:

צובר גז הוא מיכל שמוטמן בתוך האדמה ומחבר בין הבית לתשתית הגז המרכזית ומזרים גז באופן קבוע מתשתית הגז המרכזית אל הבית. צובר גז מחליף את הצורך בבלוני גז. התקנת צובר גז לא אפשרית בכל בית, אלא רק בבתים אליהם תשתית הגז המרכזית אכן מגיעה. בישראל פועלים כ-60 ספקי גז מורשים אשר קיבלו רישיון לשווק גז לצרכנים. לפני התקשרות עם ספק גז, מומלץ לבדוק אם הוא מופיע ברשימה, הכוללת גם כתובות וטלפונים.

במועצות אזוריות בשונה מערים יש תוואי שטח ייחודי לכן השימוש בצוברי גז אינו רק למטרה פרטית למגורים אלה גם בשימוש בשטחים חקלאיים, אזורי תעשיה, חדרי אוכל בקיבוץ ומתחמי אירוח. ידוע כי כל אלה עושים שימוש בצוברי גפ"מ למטרות שונות ועליהם לעמוד באותם התקנים והחוקים כמו אלה החלים על הצרכן הפרטי.

בדוח מבקר המדינה נכתב כי שימוש בלתי מבוקר במתקני גפ"ם (גז פחמני מעובה) או פגיעות בצנרת גז עלולים לגרום לדליפות גז, לפיצוצים, לדליקות, לחנק והרעלות גז, ההוכחה לסיכון הרב עולה מתוך שאלון שביצע מבקר המדינה בשנת 2018 שנמצא כי 77% מהוועדות המקומיות ברשויות המקומיות לא הנפיקו היתר בנייה להטמנת צוברי גפ"מ במבנים קיימים.

שרשרת אספקת הגז (מקור : משרד האנרגיה)

פרסום לדוח הביקורת 2023-2024 מבלי לקבל אישור

תמונה 1 : הטמנת צובר גז

(מקור : IGAS)

רקע נורמטיבי:

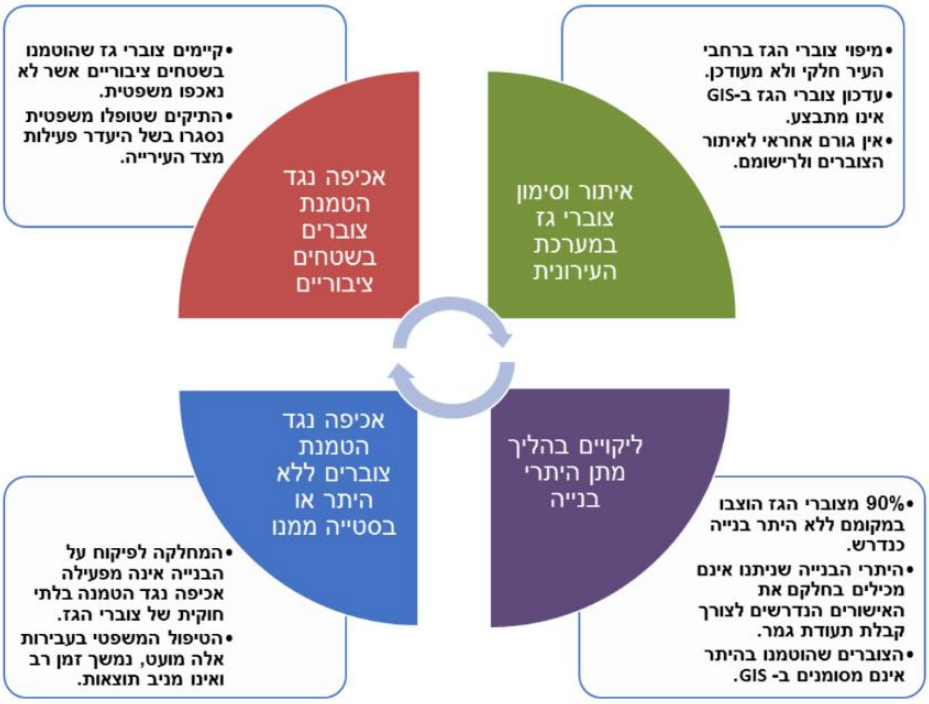
- על פי ההגדרות בחוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט,1989- "מיתקן גז- מיתקן, מכשיר או אבזר, המשמש לאחסנה, להולכה, להובלה, למדידה, לשקילה, להפצה, לצריכה, לצבירה, או לשריפת גזי שריפה של גז ולפליטתם, לרבות מבנים, מכלים, צינורות ואבזרים קבועים או מיטלטלים המשמשים במיתקן".
- ת"י 158 "מתקנים לגזים פחמימניים מעורבים) גפ"מ ("הוא תקן רשמי המחייב על פי חוק את כל העוסקים בהתקנת מערכות גז. תקן זה מגדיר את דרישות הבטיחות בדבר מכלים תת-קרקעיים, מכלים על-קרקעיים ומכלים מיטלטלים) בלוני גפ"מ (,בין היתר לעניין מרחקים , צורת ההתקנה, צנרת, התקנת מכשירים צורכי גפ"מ, אבזרי בטיחות, בדיקות לאחר ההתקנה וביקורת תקופתית.
- עם סיום הבנייה נותנות הוועדות המקומיות למבקש ההיתר תעודת גמר, כלומר אישור שהמבנה בנוי על פי היתר הבנייה ותנאיו. אישור זה- שהיה ידוע גם בכינויו "טופס4" או "טופס אכלוס"- הינו תנאי לחיבור המבנה לרשת חשמל, מים או טלפון.

תמונה 2 : הטמנת צובר גז

(מקור : דלקל גז)

***חל איסור פרסום לדוח הביקורת 2023-2024 מבלי לקבל אישור בכתב ממבקר המועצה אייל פייגנבאום**

(מקור: דוח צוברי גז עיריית ירושלים 2018)

רקע ייחודי:

מועצה אזורית הגלבוע, הפרושה למרגלות רכס הגלבוע, הוקמה בשנת 1949 ומשתרעת על שטח של כ-250,000 דונם, בהם מתגוררים כ- 35,000 תושבים, ב- 33 יישובים (8 קיבוצים, 14 מושבים, 6 יישובים קהילתיים ו- 5 כפרים ערביים).

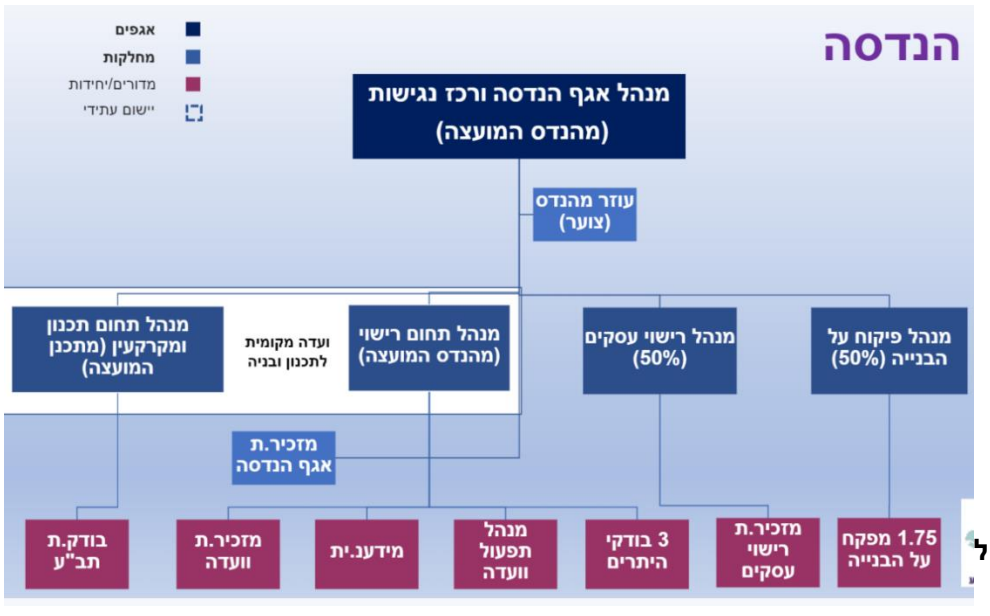
תושבי המועצה מתפרנסים בענפי חקלאות רבים ומגוונים, בתעשייה ובתיירות, ובמקצועות החופשיים.

ככל הנראה במרחב המועצה נעשה שימוש בצוברי גז הן בתחום משק הבית הפרטי (בעקבות התרחבות המושבים וגידול האוכלוסייה) והן בתחום התעשייתי והחקלאי אך אין בידי המועצה רישום של מיקום וכמות הצוברים. למועצה ידוע כי ייתכן וקיימים צוברים בלולים למשל יש שימוש בצוברי גז לחימום, בחדרי האוכל בקיבוצים להפעלת המטבח המאכיל מספר רב של , בנוסף גם באזורי התעשיה במפעלים שגם הם בתהליך גדילה וצמיחה התורמת לכלכלת המועצה.

המחלקה אשר אמורה לעסוק בתחום הגז והגפ״מ היא מחלקת ההנדסה, אשר בין היתר גם אחראית למתן היתרי בנייה ורישוי למבנים ועסקים ציבוריים בתחומי המועצה.

מבנה ארגוני של מחלקת הנדסה - להלן המבוקר:

(מקור: אתר מועצה אזורית הגלבוע)

*חל איסור פרסום ל

<u>שאלון הביקורת:</u>

תוצאות השאלון שנשלחו למהנדס המועצה קובי צורי (להלן- המבוקר) ישקפו לנו את סטטוס המועצה בנושא צוברי הגז והגפ״ם, בפרט בתחומים אשר הביקורת עוסקת בהם, ובכלל בידע המצוי בידי המועצה. בנוסף תוצאות השאלון יתנו את המידע המספק להרכיב ממצאים לנושאים אשר בחרנו, שבעזרתם נבין אם בוצעו תיקוני הליקויים מן הדוח הקודם בשנת 2013.

תמונה 3 : פתח צובר גז מעל הקרקע
(מקור : אתר חי פה תאגיד החדשות)

<u>דוח מבקר המדינה 2018:</u>

בשנת 2019 פרסם מבקר המדינה דוח בנושא טיפול הרשויות המקומיות בצוברי גז וגפ״מ ובמחסני גפ״מ בו נבחן הנושא במספר רשויות ביניהן המועצות האזוריות מבואות חרמון ומטה אשר, הדומות בתכסיתן למועצה אזורית הגלבוע.

מהדוח עולה כי לגפ״מ מספר שימושים (ביתי, חקלאי ותעשייתי) וכי הוא מסופק לצרכני הקצה באמצעות מכלי גפ״מ מיטלטלים או מכלי גפ״מ נייחים המוטמנים בהטמנה תת-קרקעית או על-קרקעית.

בנוסף הדוח מעלה נושאים חשובים שאינם מתנהלים כשורה ומוצא כי יש ליקויים בתחומים העיקריים הבאים- אסדרת הסמכויות לטיפול, ניהול המידע על הצוברים, היתרי בנייה ורישיונות עסק. ליקויים אלו מהווים סכנה לציבור שיש למנוע ככל שניתן. הממצאים הראו כי על מנת לצמצם למידה אפסית את הסכנות חייב להיות שיתוף פעולה רחב יותר בין משרדי הממשלה, הרשויות המקומיות וחברות פרטיות בצורה המדינית ובצורה המקומית לטובת ניהול יותר איכותי ובטיחותי של התחום.

בדבר נושא רישוי עסקים המבקר ממליץ כי יש להתייחס לצובר קיים ללא היתר בניה (כמו בחדרי אירוח או בלול חקלאי) כאל עבירת בנייה ועל המועצות האזוריות מבואות חרמון ומטה אשר להתנות את חידושו של רישיון העסק לכל עסק שבו הוטמן צובר גפ״מ בהסדרת היתרי הבנייה של הצוברים שהוטמנו בהם.

לדוגמא, במועצה אזורית מבואות החרמון נמצא כי ישנם צוברי גפ״מ במתחמי יחידות אירוח וצימרים שלא הוטמנו כחוק אך כן קיים רישיון עסק כחוק. דוגמא נוספת מתחום החקלאות בתחומה של מועצה אזורית מטה אשר, משרד העבודה נתן 22 היתרים לצוברי גפ״מ הנועדו להטמנה בלולים מבוקרים ובבדיקה נמצא כי לכל צוברי הגפ״מ המוטמנים אין היתר בנייה כנדרש בחוק וכי ישנם 19 לולים המחוממים באמצעות צובר גפ״מ אך רק לשניים מתוכם יש רישיון עסק.

בדוח הביקורת הנוכחי יש התייחסות לנושאים שעלו מתוך דוח מבקר המדינה ונבחנו ברמה המועצתית דוך דגש על הליקויים, הדגשים והערות שניתנו למועצות אזוריות כמו הגלבוע.

להלן ממצאי הדוח:

1. ניהול מידע על צוברי הגז (לרבות מידע ממוחשב):

הרשויות המקומיות אחראיות לשמור על בטיחות תושביהן, ולהבטיח (בין היתר) כי יהיה בידיהן כל המידע על העבודות הנעשות בתחומן ועלולות להשפיע על בריאות הציבור ובטחונו- דוגמת הטמנת צוברי גפ״מ-לכן נודעת חשיבות רבה לכך שיהיה בידיהן בסיס נתונים עדכני על מקומם של צוברי הגפ״ם הטמונים בתחומן.

- בבדיקתנו נמצא כי במועצה האזורית הגלבוע אין מידע מלא ומרוכז על מספרם, מיקומם ועל מידת תקינותם של צוברי הגפ״מ בתחום המועצה.
- הביקורת ממליצה למועצה לפעול ולנקוט בצעדים לצורך גילוי ומיפוי הצוברים בתחומה.

2. היתרי בניה:

הגפ״ם מגיע לצרכני הקצה בבלוני גפ״ם או בצוברי גפ״ם, ועדיפותה של אספקת הגפ״ם באמצעות צובר מוטמן על אספקתו באמצעות בלון גפ״ם באה לידי ביטוי בעיקר בהיבט הבטיחותי, מאחר שהצובר טמון באדמה והסכנה לדליפות גפ״ם ממנו מועטה יחסית.

הטמנת צוברי גז מתבצעת בשני מקרים :האחד- לבקשת היזמים להטמין צוברי גפ״ם לשימוש הדיירים במיזמי בנייה חדשה, וזאת כחלק בלתי נפרד מהבקשה להיתר הבנייה הכללי. השני, כאשר הדיירים בדירות שכבר אוכלסו בבניינים שבנייתם הסתיימה מבקשים להחליף את בלוני הגפ״ם בצוברי גפ״ם.

בהתאם לתקנה 20.02 לתקנות בקשה להיתר, מערכת לאספקת גז לבניין - לרבות מערכת לאספקת גז מרכזית על מכליה, מתקניה ואבזריה - תותקן על

פי הוראות ת"י 158 ואישור על עמידה בתקן האמור יינתן על ידי עבדה מאושרת.

תקן ישראלי רשמי (להלן - ת"י) 158 "מתקנים לגזים פחמימניים מעורבים (גפ"מ)" הוא תקן רשמי המחייב על פי חוק את כל העוסקים בהתקנת מערכות גז. תקן זה מגדיר את דרישות הבטיחות בדבר מכלים תת-קרקעיים, מכלים על-קרקעיים ומכלים מיטלטלים (בלוני גפ"ם), בין היתר לעניין מרחקים, צורת ההתקנה, צנרת, התקנת מכשירים צורכי גפ"ם, אבזרי בטיחות, בדיקות לאחר ההתקנה וביקורת תקופתית. בתקנה 20.10 לתקנות אלו נקבע כי "לא יותקן מכל נייח למערכת לאספקת גז לפי תקנות אלה אלא באישורו של מפקח עבודה". מכאן, שיש למלא שני תנאים לצורך התקנת מערכת לאספקת גפ"ם לבניין: אישור מפקח עבודה ואישור מעבדה מאושרת על עמידה בדרישות ת"י 158.

- בבדיקתנו נמצא כי בעקבות חוסר הרישום והמידע בדבר מיקום צוברי הגז אין המועצה עומדת בפיקוח תקן ההיתר צוברי הגז.
- הביקורת מעירה על המועצה לוודא כי כל צובר גז המוטמן בתחומה ייבנה על פי תקנה 20.02- ת"י 158 ותקנה 20.10, לרבות עסקים בהם יש חשש לצובר גז קיים לרבות לולים, בתי הארחה, צימרים ומפעלים תעשיתיים.

3. מצב חירום :

בעת מצב חירום (כגון: אירועי חומרים מסוכנים, רעידת אדמה, אירועי טרור) יש סכנה לשלמותם של צוברי הגז בשטח המועצה אשר עלולים להוות סכנת חיים ממשית.

- בבדיקתנו נמצא כי עקב חוסר מידע על מיקום צוברי הגז אין המועצה ערוכה לטיפול בצובר גז שניזוק במקרה חירום
- הביקורת ממליצה למנות גורם במועצה שיהיה אחראי לריכוז הטיפול בכל ההיבטים הקשורים בצוברי גז בשגרה ולעת חירום (איתור, רישום, מיפוי, טיוב הנתונים, רישוי ועוד).

4. תוכנת GIS מיפוי הצוברים:

מערכת GIS מאפשרת ניהול, אחזור וניתוח מידע גאוגרפית. מערכת המידע הגיאוגרפית משמשת כיום את רוב מחלקות הארגון (למשל, ברשות מוניציפאלית ניתן למצוא את המערכת במחלקת ההנדסה, הוועדה לתכנון ולבניה, מחלקת הארנונה,

מחלקת הביטחון, המחלקה לאיכות הסביבה וכו') מערכות GIS מאפשרות בניהן ממשקים, על בסיס גאוגרפי, שבעבר לא היה ניתן ליישם (למשל חיבור בין המידע ההנדסי בוועדה לתכנון ולבניה לבין נתוני הארנונה בהתבסס על מיקומו של הנכס במציאות.

- בבדיקתנו נמצא כי מחלקת ההנדסה המועצה אזורית הגלבוע אכן משתמשת במערכת GISבתחומים רבים אך אין מידע בנושא צוברי הגז.
- הביקורת ממליצה בזמן איסוף נתונים של מיקומי צוברי הזג לעדכן זאת גם בתוכנה GIS.

5. חוקיות פרסום המידע על אודות צוברי גז :

על פי ההערכות עשרות אלפי צוברי גז ללא פיקוח נמצאים כיום בבתים משותפים ובמוסדות ברשויות המקומיות. למרות דרישת הרשויות מסרבות החברות לספק מידע על אודות מיקומם, בטענה שהדבר יחשוף מידע עסקי לחברות מתחרות. סעיף זה מתייחס לחוקיות פרסום המידע על אודות הצוברים לציבור.

מידע ומיפוי מפורט ומלא של צוברי הגז המוטמנים ברחבי המועצה הוא תנאי הכרחי לפיקוח יעיל, וחיוני לשליטה ובקרה על כלל הצוברים, לניהול מידע ובעיקר לניהול ההיבטים הבטיחותיים הכרוכים בהתקנת ובשימוש בהם. סמכות המועצה לבוא בדרישה לקבלת המידע הנ"ל נובעת, בין היתר, מהאמור בסעיף 249(29) לפקודת העיריות (נוסח חדש) המקנה לה סמכות כללית "לעשות בדרך כלל, כל מעשה הדרוש לשם שמירה על תחום העירייה, בריאות הציבור והביטחון בו".

בוועדת הפנים והגנת הסביבה בכנסת הוחלט כי מרכז השלטון המקומי דרש מיפוי של צוברי הגז והקמת מנגנון פיקוח ובקרה וקיים כמה ישיבות בעניין. המרכז אף פנה אל יושבת ראש ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת בבקשה לקיים במסגרת הוועדה דיון דחוף בנושא צוברי הגז ברשויות המקומיות.

בסוגיה זו אכן התקיימו שתי ישיבות בראשונה סוכם בין היתר כי:

- צוברי הגז אינם יכולים להיחשב "סוד מסחרי" על ידי חברות הגז. על היועץ המשפטי לממשלה להבהיר לחברות הגז כי מדובר במידע ציבורי שעליהן להעביר לרשויות המקומיות.
- על ראשי הרשויות לפעול נגד צוברי הגז שנבנו ללא היתר.

בתום הישיבה השנייה דרשה יושבת ראש הוועדה כי:

- משרד האנרגיה יעביר רשימה של כל צוברי הגז לראשי הרשויות באופן יזום, ובה הנחיה שאין לפרסם מידע זה.

- חברות הגז נדרשו להעביר לוועדה את רשימת כל הצוברים.

התאחדות התעשיינים בישראל מסרה בתשובתה למשרד מבקר המדינה מאפריל 2019 כי לדעתה המידע בנוגע למיקום צוברי הגפ"מ של החברות הוא מידע רגיש מההיבט הביטחוני, מההיבט של תחרות מסחרית וכן מההיבט של חובת פרסום לציבור. בשל הטעמים האלו סוכם עם משרד האנרגיה כי המידע יועבר אליו בהשמטת שם חברת הגז, ירוכז בקובץ אחיד כלל ארצי, יישמר במערכת מידע מאובטחת וישמש את המורשים בלבד, וזאת אך ורק לצורך בטיחותי ובטחוני.

- בבדיקתנו נמצא כי נעשה ניסיון של מהנדס המועצה לקבלת מידע ממשרד האנרגיה וארגון הכבאות וההצלה בישראל ותשובתם הייתה שאין באפשרותם לספק מידע זה.
- הביקורת ממליצה כי יש למנות בעל תפקיד במועצה שיהווה גורם מקשר ובלעדי בין רשויות המדינה והארגונים להם המידע הרלוונטי על מנת לחזק את מערך המידע במועצה.

6. אכיפה נגד צוברים שלא הוקמו כחוק:

כאמור הטמנת צוברי גז נעשית בהתאם לתקנות. לפיכך, נדרשות חברות הגז להגיש בקשה לקבלת אישור מהמפקח העבודה על הבניה במועצה על התקנת צובר גז.

- בבדיקתנו עולה כי האכיפה נגד צוברי גז שהותקנו ללא היתר בניה לא קיימת. המחלקה אינה עושה דבר עם האישורים (מחברות הגז) ואינה בוחנת את ההתקנות
- הביקורת ממליצה לגבש תכנית עבודה לפיקוח על הבנייה בנושא צוברי הגז, לרבות: איתור צוברים ללא היתר, חריגות מההיתר והטמנה בשטחים פרטיים, חקלאיים וציבורים ללא היתר.

7. צוברי גז בתוך מוסדות חינוך או בקרבתם:

האחריות הישירה לתקינות המתקנים והתשתיות במוסדות החינוך ולעמידתם בדרישות החוק והתקנים מוטלת על הרשות המקומית/הבעלות. משרד החינוך ער לסיכון הנובע ממערכות גז כאלה ואחרות הקיימות במוסדות חינוך או בסביבתם הקרובה, ופרסם הנחיות שהן כלי ניהולי מקיף לשמירה על רמת בטיחות נאותה וצמצום סיכוני הבטיחות במוסדות אלה. מן הראוי שהעירייה תתייחס לסוגיית הגפ"מ במוסדות החינוך ככל שהדבר נדרש, ותדאג שיהיה ברשותה מידע עדכני ומלא או מיפוי של מתקני גז הממוקמים במוסדות חינוך או בסמיכות אליהם.

חוזר מנכ"ל משרד החינוך סידורי בטיחות במבני מוסדות החינוך עג/6(א) מפברואר 2013 מפרט (בסעיף 7.5.4 ט'-י') את הנחיות הבטיחות בעניין צוברי גז במוסדות החינוך ובקרבתם.

- מבדיקתנו נמצא כי לא ידוע על צוברי גז השייכים למוסדות חינוך או נמצאים בקרבתם.
- הביקורת מעירה על המועצה לסקור את מצבורי הגפ״מ במוסדות החינוך או בסמיכות אליהם ככל שהדבר נדרש, כדי לקבל מידע עדכני ומלא או מיפוי של מתקני הגז בהתאם להנחיות חוזר מנכ״ל משרד החינוך בנושא.

8. חברות הגז:

חברות הגז הן הספק המרכזי להתקנת ומילוי צוברי גז וגפ״ם בכלל שטחי הארץ. כאמור, בכל פעילות של חברת הגז, בין אם התקנה או מילוי, יש צורך במפקח מטעם הרשות המקומית (תקנה 20.10).

- מבדיקתנו עולה כי המועצה לא מעודכנת אילו חברות גז פועלות בשטחה ולא קיים תקשורת שוטפת עם החברות.
- הביקורת מעירה כי על המועצה לקיים קשר שוטף עם חברות הגז ולדרוש בדבר מידע הקיים ברשותן.

9. רישוי עסקים:

בצו רישוי עסקים פורטו כאמור העסקים טעוני הרישוי לפי מטרות הרישוי העיקריות שלהם. אם המבנה שבו מנוהל העסק אכן נבנה על פי היתר בנייה ובהתאם לתנאיו (לצורך מתן היתר לרישוי עסקים) הרשויות המקומיות אינן מתייחסות להטמנת צובר גפ״ם ללא היתר בנייה כאל עבירת בנייה, וממילא אינן שוקלות נושא זה.

- הביקורת ממליצה כי על המועצה לפקח על העסקים הפועלים בתחומה, וראוי שתאכוף את דיני רישוי עסקים, ובכלל זה שתתן את מתן רישיונות עסק לבתי העסק שבהם הותקנו צוברי גפ״מ גם בהסדרת היתר הבנייה של הצוברים.

<u>המלצות נוספות :</u>

7. באחריות המועצה לדאוג לקבל, הן ממשרדי הממשלה הרלוונטיים הן מחברות הגז, מידע מלא ומעודכן על אודות הצוברים הקיימים במועצה, לרבות צנרת הגז במרחב הציבורי, להבטיח קבלה רציפה של נתונים אמינים ולהתריע על נקיטת צעדים משפטיים ככל שיתחייב. לעדכן את מערכת המידע הגיאוגרפי (GIS), לרבות בנתוני הצוברים שעבורם הנפיקה המועצה היתר בנייה כדין, כדי ליצור תשתית מידע זמין לעתות חירום ובכלל, וכן שישמש במידת הצורך לצורכי תכנון עירוני, תיאום תשתיות והיערכות למצבי חירום. לחלופין, על המועצה לבצע בכוחות עצמה סקר יסודי ועדכני לאיתור הצוברים ומערכות ההולכה של הגז אשר הוטמנו ברחבי המועצה ולמפותם.

8. מוצע כי הסקר ייערך באמצעות עובדי אגף ההנדסה בשיתוף גופים נוספים למיפוי הצוברים הממוקמים בשטחים ציבוריים, וכן באמצעות הפיקוח על הבנייה או גורם מקומי אחר (ייתכן שאף בשיתוף ציבור התושבים) למיפוי כלל הצוברים בשטח שיפוט מועצה אזורית הגלבוע.

9. בישראל פועלים כ-60 ספקי גז מורשים אשר קיבלו רישיון לשווק גז לצרכנים. לפני התקשרות התושבים עם ספק גז, מומלץ לבדוק אם הוא מופיע ברשימה, הכוללת גם כתובות וטלפונים.

נספח 1

סקר ניהול סיכונים בנושא צוברי גז וגפ"ם- מועצה אזורית הגלבוע

1. **מהו סיכון?**

סיכון הוא האפשרות להתרחשות אירוע כלשהו העלול לגרום לנזק או להפסד. בפן העסקי, סיכון הוא אירוע שעלול לגרום לנזק או להפסד בקרב היעדים העסקיים.

2. **מטרה:**

מטרת סקר הסיכונים הינה לאתר תחומים במועצה אשר חשופים בצורה מוגברת לסיכונים של בטיחות, ביטחון, אי עמידה בנהלים משפטיים ונהלים פנימיים, פגיעה במוניטין המועצה כנותנת שירותים, פגיעה באיכות הסביבה, בשירות לתושב וכדומה. מיפוי וזיהוי הסיכונים מבוצע לצורך הכנת תוכנית עבודה לביקורת.

3. **מתודולוגיה:**

הנושאים אשר ייבדקו בתוכנית הביקורת יחולקו לפי רמות הסיכון של כל נושא, בהתאם לכל סוג סיכון. לדוגמא: לא ייבדקו נושאים רק בעלי דירוג סיכון גבוה, ולא ייבדקו נושאים רק בעלי סיכון בטיחותי.

תמונה 5: פיצוץ צובר גז במבנה מגורים ביישוב חריש (מקור: N12)

חריש: צובר גז התלקח, דיירים פונו

דיירי חמישה בניינים במועצה המקומית חריש פונו בעקבות שריפה שפרצה סמוך לבנים, לאחר שצובר גז עלה באש. נסיבות האירוע נבדקות

פוראת נסאר | חדשות | פורסם 18:17 26/02/18

*חל ם

נספח 1

דוח סיכונים

סיכון בטיחותי/ביטחוני: צוברים אשר אינם מותקנים באופן בטיחותי ועל פי התקן ואשר לא הוצא עבורם היתר בנייה כדין, יש בהם פוטנציאל סיכון גדול לשלום הציבור ולסביבה. אי מיפוי מלא ועדכני של צוברי הגז וצנרת הגז ברחבי העיר הוא בגדר סכנה לציבור התושבים, בעיקר בעתות חירום ובטיפול באירועים ביטחוניים וברעידות אדמה.

סיכון משפטי: חשיפה לתביעות בגין נזקים)בנפש וברכוש(העלולים להיגרם בשל חוסר רישוי ופיקוח נאותים על הטמנת צוברים ובגין אי אכיפת דיני התכנון והבנייה בעניין רישוי צוברים, וכן אי אכיפת חוקי רישוי עסקים.

סיכון כספי: תשלום פיצויים בגין נזקים העלולים להיגרם בשל היעדר פיקוח ואכיפה עירוניים על נושא הצוברים ואי מילוי חובותיה של העירייה.

סיכון מוניטין: העירייה היא הריבון בשטח ונדרשת לבצע את ההליכים המחויבים ולתכלל את הנושא המורכב הזה. רשות שאינה יודעת מה קורה בשטחה ושאינה מבצעת את תפקידה, אינה אוכפת את דיני התכנון והבנייה, אינה פועלת להגן על שלום הציבור וביטחונו ולמנוע נזקים כבדים העלולים להיגרם ממתקני גפ״מ לא מורשים - פוגעת בתדמיתה.

- הסיכונים נבחרו לפי רמות של חשיבות העיסוק של המועצה בכלל ושל האגף בפרט.
- השקלול התבצע תוך מתן חשיבות שונה לרמת הסיכון: ניתן משקל רב יותר לסיכונים שדורגו כגבוהים ביחס לסיכונים שדורגו כנמוכים תוך התייחסות לבקרות המובנות. התוצאות שהתקבלו חולקו לטווחים ותורגמו לשלוש רמות חשיבות כלהלן: גבוהה : קיימת חשיבות גבוהה לניהול סיכונים וביצוע ביקורת בנושא זה. בינונית: קיימת חשיבות בינונית לניהול סיכונים וביצוע ביקורת בנושא זה. נמוכה: קיימת חשיבות נמוכה לניהול סיכונים וביצוע ביקורת בנושא זה.

תמונה 6 :

(מקור : ישראל היום)

חדשות / **בארץ**

מחדל צוברי הגז בדירות בירושלים: "פצצה מתקתקת"

שתי תושבות העיר טוענות כי אמישראגז התקינה צובר גז בחצרותיהן ללא היתר בנייה • חברת הגז: "המיקום נקבע על ידי הקבלן, בכפוף לדרישות הבטיחות"

יורי ילון

12/12/2017, 00:49, עודכן 12/12/2017, 00:49

הצובר בחצר של ל' // צילומים: אורן בן חקון

*חל איסור פרסום לדוח הביקורת 2023-2024 מבלי לקבל אישור בכתב ממבקר המועצה אייל פייגנבאום

<u>ביבליוגרפיה ועזרים:</u>

- דוח ביקורת צוברי גז מועצה אזורית הגלבוע 2013.
- דוח מבקר המדינה בנושא מעורבות עיריות בנוגע לצוברי גז 2018.
- דוח ביקורת מועצה אזורית מבואות חרמון 2021.
- אתר מועצה אזורית הגלבוע.
- אתר GIS במועצה אזורית הגלבוע
- מועצה אזורית מנשה- סקר סיכונים, מרץ 2019
- צו המועצות המקומיות - מועצות אזוריות, תשי"ח-1958.
- תפקידי המבקר לפי צו המועצות המקומיות
- כתבה מ-YNET בנושא מידע על צוברי גז לרשויות, יוני 2011.
- דוח מבקר עיריית ירושלים בנושא טיפול העירייה בצוברי גז, 2018.
- דף הבית חברת סאייטויז'ן- חברת ניהול מערכות מידע (ביניהן GIS)

<u>תגובת המבוקר:</u>

מינהל הנדסה – מועצה אזורית הגלבוע

יום שני 15 יולי 2024

<u>התחייבות לביקורת בנושא - צוברי גז 2023</u>

1. ההחלטה שמופיע בעמוד 4 בדוח "שהמחלקה אשר אמורה לעסוק בתחום הגז והגפ"מ היא מחלקת הנדסה" עד עצם ביצוע דוח הביקורת, לא הוגדר למחלקת הנדסה שהיא זו שאחראית על גז והגפ"מ.
כיוון שבמועצה אין גורם שמרכז את הטיפול בצוברי הגז, שיתפתי פעולה בכל נושא הדוח.
מי שצריך לטפל בנושא- צוברי גז וגפ"מ, הוא מי שמטפל בחומרים מסוכנים שזה או מחלקה לאיכות הסביבה או גורם אחר שיקבע ע"י הנהלת המועצה.

2. בבדיקה מול וועדה המקומית ומהנדס המועצה הקודם, לא נמצאו רשימות או מעקב אחר הוצאת היתר בניה לצוברי גז.

3. בשנים האחרונות לא היו כמעט בקשות להיתר בניה לצוברי גז ובבדיקה מול מחלקת רישוי בכיבוי אש, לא היה להם בקשות לאשור צוברי גז בגלבוע ובבדיקה

4. ניתנה הנחייה לבודקי התכניות בוועדה המקומית, לרכז בתיקים נפרדים את כל הבקשות שיוגשו לצוברי גז ברחבי המועצה, לצורך בקרה טובה יותר על הבקשות שיוגשו בעתיד.

5. על מנת לנסות ולהבין את כמות צוברי הגז הנמצאים ברחבי המועצה, פנינו במכתב בקשה למשרד האנרגיה כדי לקבל אינפורמציה על מיקום צוברי הגז בגלבוע, לצערי משרד האנרגיה טוען שעפ"י חוק, לא ניתן להעביר נתונים אלו למועצה אזורית.

6. לצורך קבלת אינדיקציה כל שהיא על כמות צוברי הגז, הנחתי את מנהלת מחלקת רישוי עסקים לשלוח מכתב לעסקים באזורי תעשייה, לולים ומסעדנות ולבקש מהם מידע על צוברי גז שברשותם.

7. ברגע שיהיה לנו מידע על מיקום צוברי הגז במועצה, נפעל להטמיע את המידע גם במערכת ה-GIS של המועצה.

בברכה,
קובי צורי
מהנדס המועצה